

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לינק לקובץ: [לחץ כאן](#)

תוכנית: יומן השבוע
תאריך: 01/04/2017
שעה: 10:46:36
רשת: רשת ב

כותרת: **ספרים - פרופ' זוהר שביט - אונ' ת"א -
רומן בלשי - מותחן רפאים - דוחות**

רון נשיאל : פינת הספרים. זוהר שביט, שלום.

פרופ' זוהר שביט : תגיד, רון. אתה אוהב בלשים?

רון נשיאל : מאד. מאד.

פרופ' זוהר שביט : כל מי שאוהב בלשים, מכיר את הסופר

שאנחנו נדבר עליו היום, ז'ורז' סימנון. אבל הוא סופר מאד מיוחד

של בלשים. ולפני כמה זמן התפרסם בוואלה ראיון שעשו עם הבן

שלו לכבוד איזה סדרה שהבי-בי-סי יוצא איתה. והבן שלו אמר

לי, היצירה של אבי.. דבר מאד מעניין, המפקח מגרט לא מפענח

פשעים, הוא מפענח אנשים. הוא לא מתעסק במי עשה את זה

אלא בלמה עשו את זה. ואני חושבת שהדר הזה נכון מאד גם

לגבי שתי הנובלות שאנחנו קוראים היום שנכללות בקובץ 'השען

מאורטון'.

רון נשיאל : אנחנו נזכיר. ז'ורז' סימנון, אמן ספרי המתח הבלגי.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

כמו הזכרת, יוצרו של המפקח מגרה. אבל שתי הנובלות האלה שאוגדו לספר אחד, לא קשורות למפקח מגרה. אנחנו מדברים על מותחן אפל ששמו 'רוחות הרפאים של הכובען'. על אדם מן השורה, בורגני מכובד, שהופך לרוצח סדרתי. והנובלה השניה, כאמור, 'השען מאוורטון'. במה תרצי לפתוח? פרופ' זוהר שביט : אני אפתח ב.. קודם-כל, בסימנון. ובמשהו כללי על הספרים של סימנון. כי אני חושבת שגם מי שלא אוהב ספרות בלשית, יקרא את הנובלות האלה בנשימה עצורה ממש. ממש קשה להפסיק את הקריאה. ולא בגלל המתח. בנובלה הראשונה, אנחנו בשלב מאד מאד מוקדם יודעים מי הרוצח. אלא מפני שאנחנו עוקבים אחרי הנורמליות לכאורה וההגיון הצרוף של הפסיכופת. שנמצא גם ביסודה של הנובלה השניה. אולי כמה מילים על סימנון. גם טוענים שהוא אהיה אטנישמי. הוא נולד בבלגיה. הוא חי אח'כ בפריז, בשוויץ ובניו יורק. והוא כנראה אהב את החיים הטובים. וכנראה הוא אהב לעשות אהבה. כי לפי היומנים שלו, הוא לא הפסיק לעשות את זה. והוא מספר על אלפי נשים.

רון נשיאל : אולי עשרת אלפים נשים, לפי עדותו. פרופ' זוהר שביט : כן. אבל אני בספק גדול שהוא אהב נשים. כי לפחות לפי התיאור של הנשים בשתי הנובלות האלו, הם מציגים.. שתי הנובלות מציגות מקרים של אהבה חולה ואפילו חולנית.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

בשניהם, כאילו, המקור של החטא הקדמון שביסוד העלילה הוא בנישואין מהסיבה הלא נכונה. אתה מתחתן עם מישהי שלא מתאימה לך ובזה החיים שלך נגמרים. עכשיו, הוא היה סופר מאוד פורה. הוא כתב מאות ספרים. ולמרות שהוא היה סופר כ"כ פורה, אני לא מציעה לראות פה סופר של ספרות בלשית. סופר של ספרות פופולארית. הכתיבה שלו היא מאד מתוחכמת. והדמויות שהוא מתאר הן דמויות שמרתקות אותנו כי הן נמצאות על הציר האפל והקודרני מאד. עכשיו, שתי הנובלות האלה מאד שונות זו מזו לכאורה. הן מתרחשות במקומות שונים. אחת בעיר הנמל אלה רושל בצרפת ואחרת באיזו עיירה אמריקאית נידחת בצפון מדינת ניו יורק. והן גם שונות מאד מבחינת התיאור של הסיבה שמתוארת בהם הנובלה שמתרחשת בין הרושה, היא מאד אפלה. היא קוראת.. כל הזמן יורד שם גשם והכל שחור ואפל וזה מאד חשוב לעלילה. והשניה קוראת באור ובחום גדול, ובכל זאת, מה שקורה בה מצמרר. עכשיו, אולי נתרכז דווקא בנובלה הראשונה, ב-'רוחות הרפאים של הכובען'. היא יותר מעניינת בעיניי. כי היא מתארת איזה רוצח סדרתי שחונק נשים מבוגרות בזו אחר זו והוא הופך את העיר, את לה רושל, כמעט לעיר רפאים. מכיוון שכל התושבים פוחדים לצאת מהבית ואימה שוררת בעיר. אנחנו ממש מרגישים אותה פיזית. ובמרכז של הדמות של הכובען, עכשיו הבעיה הגדולה, רון,

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

בשיחה הזאת, איך לא לעשות ספוילרים. אז אני אסתכן מאד לא לעשות ספוילרים. הכובען הבורגני המהוגן לכאורה, ששגרת היום שלו מאד מאד מוקפדת לפרטי פרטיה, ורק בקריאה לאחור, אנחנו מבינים את הזוועה שבשגרה הזאת. ומולו יש לו שכן, חייל זר עם שם זר, שכנראה הוא ממוצא קווקזי, איש מדוכא ועלוב, שבני המקום מתעבים בגלל הזרות שלו והמיניזטרופיה והקנסנופוביה הצרפתית כאן במיטבם. הם מתרחקים ממנו אפילו בגלל הריחות. והחשיבות של הריח, שוב, אנחנו יכולים לעמוד רק בקריאה לאחור, וגם שכל אחד יגלה בעצמו למה הריח כ"כ חשוב בסיפור הזה. אבל מה שהופך את הקריאה בנובלה הראשונה לכ"כ מותחת, היא הבחירה בנקודת המבט. אנחנו רגילים שבד"כ סיפור המתח מסופר דרך עיניו של הבלש או של הקרבן. אבל כאן הסיפור מסופר בהצמדות לנקודת המבט של הרוצח. ומן ההתחלה אנחנו רואים את העולם מנקודת המבט של הרוצח, שכל העיירה עסוקה בלמצוא את זהותו. והוא מסתובב כל הזמן סביב האנשים שמחפשים אותו. ובעצם אנחנו כקוראים מוצאים אותו הרבה לפני המשטרה או העיתונאי שמנסה לגלות את הרוצח. ומה שקורה כתוצאה מזה, שבאיזה שהוא אופן אנחנו משתפים פעולה איתו, עם הרוצח. וכקוראים, אנחנו שואלים מה מניע אותו ומה הוא חש והאם הוא מתחרט. אבל הדר הנוראש אנחנו רמגישים כלפיו, לא רק תיעוב. אני חושבת שגם חמלה. ואז המשפט בעיני המתבונן

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

מקבל משמעות חדשה. וגם ההנחה שלכל פשע יש מניע. המניע של הרוצח פה הוא בעצם קולב לתלות עליו את העלילה. אבל בסופו של דבר, הוא חסר משמעות. וגם בכך סימנון קורא תגר על המוסכמות של הבלש. אני חושבת שמה שהופך את הקריאה לכ"כ מרתקת, הוא פחות הסיפור שהוא מסופר ובעיקר הדרך שבה הוא מסופר. רוחות הרפאים של הכובען הוא סיפור אפל בסגנון פילימ נואר, כלומר יש לנו כמעט ה... של הסיפור. רוב הזמן הוא גם מתרחש פיזית באפלה. והוא בעיקר מתרחש בראשו של הגיבור הראשי.

רון נשיאל : ובראשו של הקורא. אני כל הזמן ראיתי את זה כאיזה מין סרט אפל, כפי שאת מתארת.
פרופ' זוהר שביט : התחושה היא שאתה צופה בסרט. וזה מה שהופך את זה לספרות כ"כ מעניינת. במידה רבה, ספרות מיוחדת. אולי אפילו הייתי אומרת גדולה.
רון נשיאל : 'השען מאורטון' של ז'ורז' סימנון בהוצאת עס-עובד. מומלץ כאמור ביותר. זוהר שביט, תודה רבה.
פרופ' זוהר שביט : תודה. שבת שלום.
רון נשיאל : שבת שלום.